

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exemplorum Libri Tres

Liber Secundus, Siue Exempla, In Septem Capitalium Vitiarum
Detestationem, Per Quadragesimam, Anno M. DC. XLVI. narrata

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1650

§. 9. Superbiæ fructus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48186](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48186)

te fores relinquunt: vt conqueri meritò diceréque possit: *cincinnati mei pleni sunt guttis noctium.* Sed & ipse cur vicissim eos, cum virginibus fatuis, non excludat? Meritò excluderet, non tamen excludit, nisi gratiam illius excludentes. Quare hoc est malos inter & bonos discrimen, quod inter asperas rupes & terrâ bonæ glebam. Imber cadit & super saxa, & super mollem terram. In saxis nihil, in terra molli multum efficit. Ita diuina sapientes, quandocunque à Deo feriuntur, aut aduersis exercentur, in se ipsos descendunt, & inquirunt, quid in eis diuinus oculus viderit castigatione dignum. Impij autem, & qui in profundum venerunt, neque infamia, neque reprehensione, neque infortunijs, neque morbis ipsis corriguntur. *Vir impius procaciter obfirmat vultum suum: qui autem rectus est, corrigit viam suam: & Peruersi difficile corriguntur.* Dicas illis, quidquid velis; facias, quidquid possis, lapidi loqueris, lapidi facis: oleum & operam perdis. Quod & *Alfonso* accidit, cuius superbia, vt incendium creuit, conscientia callum obduxit, pectus in adamantem obduruit: contempnit monentes, non sensit tangentes, ipsos duritiâ vicit ictus malleorum. Non cuduntur, quæ non molliuntur.

Cant. 5. 2.
Matth. 25.

Prou. 21. 29.
Ecclesi. 1. 15.

PARS SECVNDA.

Vàm verè dixit Ecclesiastes? *Initium omnis peccati superbia?* Quamuis enim, si executionem peccati spectemus, & id quod præbet occasionem adimplendi omnia peccati desideria, sint diuitiæ, atque ea propter ab Apostolo, dicatur *radix omnium malorum est cupiditas*; superbia tamen, ordine intentionis, est *initium omnis peccati*: cum finis, in omnibus bonis temporalibus acquirendis sit, vt homo per illa, quandam perfectionem singularem & excellentiam habeat; & ideò, ex hac parte, superbia, quæ est appetitus excellentiæ, ponitur *initium omnis peccati*, vt S. Thomas docet. Superbiæ autem est, vt, qui per eam supra se ipsum indebitè extollitur, nolit vlli superiori, adeòque neque ipsi Deo subijci; atque idcirco potius conetur omnibus dominari, ac subiectos sibi facere; vsque adeò, vt quemadmodum amor Dei descendit vsque ad contemptum sui, ita vicissim amor sui ascendat vsque ad contemptum Dei. Quod in *Alfonso* luculentissimè fuit ostensum. Nam, suo se pede non me-

IX.

Eccl. 10.
SUPERBIÆ
FRVCTVS.
1. Timoth. vlt.

S. Thom. 1.
2. q. 84. a. 2.

S. Aug. 1. 14.
de ciuit. c. vlt.

Capitolin. in
Maximino
Iunior.

ERher. 3. 5.

tiens à iudicij sui nimia æstimatione, ab immodica laudum siti, à contemptu aliorum, eò progressus est, quò vel Ethnici progredi noluerunt; vel, si progressi sunt, graui censurâ digni æstimabantur. Hinc, teste Capitolino, Maximinus iunior, in salutationibus, superbissimus dicebatur, quia senatoribus genua, nonnunquam etiam pedes præbebat osculandos, quod nunquam passus est senior Maximinus, qui dicebat: *Dij prohibeant, ut quisquam ingenuorum pedibus meis osculum figat.* Cùm pater plerisque honoratis assurgeret, ille, residebat. Quæ maiestas illi non cessit in gloriam; absentium linguas, præsentium ciconias merebatur. Fuisse eiusdem gradus superbiam etiam in hoc nostro rege Annales memorant. Habebat enim *Alfonsum* fratrem Henricum, Hispaniæ Infantem, qui quia aliquando *Alfonsum* non visus est satis honorasse, quia manum regis noluit osculari, exilio facinus luit, & quidem exilio diuturno: nam toto *Alfonsi* tempore exulauit. Tantæ impatientiæ est superbus. Aded supercilium attollit. Ita repente cornua erigit, & vibrat ad percutiendum. Quia pileus ei non deponitur; quia non assurgitur; quia non aspicitur vultu sereno; ob vnum verbum sinistrè intellectum; ob maleuoli falsam relationem, pugni pruriunt, dentes frendunt, pugio minatur, animus extrema machinatur. Non enim solum pronus est in vindictam, sed etiam nullum scit habere vindictæ modum. Cuius rei documentum illustre est Aman, ante quem, tanquam semideum, cùm non flecteret genua, neque adorare eum vellet Mardocheus, aulici ceteri nunciauerunt Aman. *Quod cùm audisset Aman, & experimento probasset, quòd Mardocheus non flecteret sibi genu, nec se adoraret, iratus est valde, & pro nihilo duxit in vnum Mardocheum mittere manus suas: audierat enim, quòd esset gentis Iudæ, magisq; voluit omnem Iudæorum, qui erant in regno Assueri, perdere nationem.* Quod hodiè que crebrò fit. Sæpe enim, ob vnum dictum patris, filij, & nepotes, & tota familia ex aulis, officijs, regnis excluduntur. Ac, ne sit opus longè ad aulas excurrere, quoties, ob vnus Religiosi iustissimum zelum, homo superbus, totum ordinem vult esse extirpatum? Noluit tolerare hæresin, noluit approbare iniuriosissimum, & pauperibus iniquissimum Pactum, Decretum, inuentum: illicò iubentur omnes exesse, illicò mittuntur ad Garmanantes, & dirissimis imprecationibus vsque in piperis patriam, aut
in.

in Calecut relegantur. Immò non est opus tanta offensione, puer intus & in cute nequam, ob supinam in scholis negligentiam, ob assidua mendacia, ob caninam impudentiam leui brachio cæditur; & casus, iniuriam, tota vita, nequit obliuisci; vbicunque potest, de fama totius religionis detrahit, impeditque omnes eius conatus in salutem animarum excogitatos; neq; veretur medicos suos eius ipsius pestis infamia inficere, qua eum conati sunt liberare; similis Valeriano, qui Ireneum & Abundium martyres in cloacam detruxit, quòd S. Concordiæ corpus inde extaxissent. Sed de hac Alfonsi & imitatorum eius superbia satis.

Aliam audite, & perpendite, an non superbia, ab amore sui, vsque ad contemptum Dei ascendat? Charem Plutarchus refert fuisse quendam, qui in bello Cyrum vulnerauerit, succisâ poplitis venâ. Hic tanta illati vulneris arrogancia exultauit, vt insaniam corriperetur. Insaniunt hoc pacto multi arrogantes. Sed non est hic summus superbiæ gradus. Habet insania fastigium altius. *Non est maius peccatum, quam apostatare à Deo*, ait S. Augustinus, *quod est initium superbia hominis. Et verè iste immaculatus est, qui etiam hoc delicto caret, quia hoc est ultimum redentibus ad Deum, quod recedentibus primum fuit.* Mæandro fluuio, vt in fabulis est, duo fuere filij, quorum Babys solitus est, vnica tibia canere, Marsyas duabus, Phrygio more. Cùm autem suum vterque chorum haberet, & Babys inscite tractaret tibiam, frater eò insolentiæ elatus est, vt Apollinem quoque præ se contemneret, à quo proinde fuit excoriatus. *Alfonsus* cùm alijs litteris, tum etiam inprimis Astronomicis delectabatur, in quibus adeò profecerat, vt *Astrologus* appellaretur; cuius nomine ac scientia *tabula Alfonsina* & alia Astrologica collectæ circumferantur. Meminisse igitur debuisset illud: *Non gloriatur sapiens in sapientia sua.* Sed gloriæ cupiditas præualuit. Nullæ scientiæ sunt Mathematicis euidentiores: nullæ, nisi intra terminos suos maneat, periculosiores. Hinc, etsi Apostolus dicat, vniuersim, *scientia inflat*; nulla tamen huic vitio magis est obiecta, quàm quæ, quia ortus atque obitus siderum, solis lunæque defectus certò potest prædicere, tandem etiam curiosorum vitio mortalium labitur in vaticinandi ac de liberis hominum negotijs futura enunciandi temeritatem. At Alfonsus, tanquam Hyperidæ discipulus, in astris

X:
SUPERBIAM
APEX CON-
TEMPTVS DEI

S. Augustin,
in Plat. 19.

Ouid lib. 6.
Metam. fab. 3

Terem. 9. 23.
1. Cor. 1. 31.

1. Cor. 8. 1.

non